

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชาวไทยภูเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชาวไทยภูเขาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ปีการศึกษา 2535 ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จากโรงเรียนจำนวน 6 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 239 คน ได้แก่

1. โรงเรียนเจริญทองนิมวิทยา	จำนวน 47 คน
2. โรงเรียนบ้านเข็กน้อย	จำนวน 85 คน
3. โรงเรียนบ้านห้วยน้ำขาว	จำนวน 17 คน
4. โรงเรียนบ้านสะเดาะพงมิตรภาพ	จำนวน 35 คน
5. โรงเรียนบ้านหนองแม่นา	จำนวน 38 คน
6. โรงเรียนบ้านทับเบิกร่วมใจ	จำนวน 17 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบทดสอบอัตโนมัตินี้ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1. แบบสำรวจสถานภาพของนักเรียน ได้แก่ เพศ เชื้อชาติ และศาสนา รวมทั้งสิ้น 3 ข้อ

ตอนที่ 2. แบบทดสอบอัตโนมัตินี้ ชื่อ บีแอร์-แฮร์ริส ชิเดรนส์ เซลฟ์-คอนเซปต์ สเกล ของอิลเลน วี บีแอร์ (Ellin V. Piers) และเดล บี แฮร์ริส (Dale B. Harris) แห่งมหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย (Pennsylvania State University) ซึ่งแปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยโดย จุไรรัตน์ เปรมิขันธ์

(อภิชาติ ประสารศรี. 2534 : 45) รวมทั้งสิ้น 80 ข้อ

ลักษณะของแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบที่ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในด้านต่าง ๆ อย่างครอบคลุม จำนวน 80 ข้อความ ได้แก่ ลักษณะทางร่างกาย สุขภาพอนามัย บ้านและครอบครัว ความสนุกสนานในการพักผ่อนหย่อนใจ ความสามารถทางกีฬาและการเล่นต่าง ๆ ความสามารถทางการเรียน เจตคติต่อโรงเรียน ความสามารถพิเศษ เจตคติทางสังคมและความสัมพันธ์กับผู้อื่น ความชอบไม่ชอบเกี่ยวกับตนเองบุคลิกลักษณะและความรู้สึกส่วนตัว ซึ่งข้อความจำนวน 80 ข้อความนี้ สามารถแบ่งข้อความทั้งหมดออกเป็น 7 องค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 แสดงลักษณะทางพฤติกรรม (Behavior) จำนวน 18 ข้อความ

องค์ประกอบที่ 2 แสดงลักษณะทางสภาพทางสติปัญญาและสถานภาพภายในโรงเรียน (Intellectual and School Status) จำนวน 18 ข้อความ

องค์ประกอบที่ 3 แสดงลักษณะทางรูปร่างลักษณะและคุณลักษณะ (Physical Appearance and Attributes) จำนวน 12 ข้อความ

องค์ประกอบที่ 4 แสดงลักษณะทางความวิตกกังวล (Anxiety) จำนวน 12 ข้อความ

องค์ประกอบที่ 5 แสดงลักษณะทางความเป็นคนที่น่าสนใจ (Popularity) จำนวน 12 ข้อความ

องค์ประกอบที่ 6 แสดงลักษณะทางความสุขและความพอใจ (Happiness and Satisfaction) จำนวน 9 ข้อความ

องค์ประกอบที่ 7 แสดงลักษณะอัตตโนทัศน์โดยส่วนรวม (Total Number of the Scals) จำนวน 80 ข้อความ

ในแต่ละองค์ประกอบดังกล่าวข้างต้นนี้ จะมีจำนวนข้อความมากน้อยแตกต่างกันไป และข้อความบางข้อความของแบบทดสอบยังจัดอยู่ในองค์ประกอบมากกว่าหนึ่งองค์ประกอบขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจากข้อความเหล่านั้นแสดงลักษณะตรงกันหลายองค์ประกอบ

วิธีการตอบแบบทดสอบ ข้อความแต่ละข้อความของแบบทดสอบเป็นประโยคบอกเล่าที่แสดงถึงความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองทั้งทางด้านดีและไม่ดี แต่ละข้อความมีคำตอบ 2 คำตอบ คือ จริงและไม่จริง ผู้ตอบแบบทดสอบจะต้องเลือกตอบเพียงหนึ่งคำตอบโดยเขียนเครื่องหมาย / ในช่องจริงถ้าข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบ และเขียนเครื่องหมาย / ในช่องไม่เป็นจริงถ้าข้อความนั้นไม่ตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบ

เกณฑ์การให้คะแนน คำตอบใดที่แสดงว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองทางด้านดี (ของข้อความที่บอกถึงลักษณะที่ดี) แล้วตอบ "จริง" จะได้คะแนน "1 คะแนน" ถ้าตอบ "ไม่จริง" จะได้คะแนน "0 คะแนน" เมื่อข้อความในแบบสอบถามเป็นลักษณะที่ไม่ดี และถ้าตอบความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองนั้นว่า "จริง" จะได้คะแนน "0 คะแนน" ถ้าตอบ "ไม่จริง" จะได้คะแนน "1 คะแนน" คะแนนเต็มทั้งหมด 80 คะแนน และเมื่อนำมาแยกเป็นองค์ประกอบต่าง ๆ แล้วจะมีคะแนนเต็มในแต่ละองค์ประกอบดังนี้

องค์ประกอบที่ 1	คะแนนเต็ม	18	คะแนน
องค์ประกอบที่ 2	คะแนนเต็ม	18	คะแนน
องค์ประกอบที่ 3	คะแนนเต็ม	12	คะแนน
องค์ประกอบที่ 4	คะแนนเต็ม	12	คะแนน
องค์ประกอบที่ 5	คะแนนเต็ม	12	คะแนน
องค์ประกอบที่ 6	คะแนนเต็ม	9	คะแนน
องค์ประกอบที่ 7	คะแนนเต็ม	80	คะแนน

เกณฑ์ในการตัดสินคะแนน ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ 75 % ในการตัดสินคะแนนของแต่ละองค์ประกอบ คะแนนองค์ประกอบใดที่ได้คะแนนสูงตั้งแต่ 75% ขึ้นไป ถือว่าเป็นระดับคะแนนอัตมโนทัศน์สูง แต่ถ้าคะแนนที่ได้คะแนนต่ำกว่า 75 % ถือว่าเป็นระดับคะแนนอัตมโนทัศน์ต่ำ

ตัวอย่างแบบทดสอบอัตมโนทัศน์

คำชี้แจง

แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบอัตมโนทัศน์ มีทั้งหมด 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสำรวจสถานภาพของนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบทดสอบอัตมโนทัศน์

ตอนที่ 1. แบบสำรวจสถานภาพของนักเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่าง () หน้าข้อความตามความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. เชื้อชาติของนักเรียน

() เผ่าม้ง

() เผ่าลีซอ

() เผ่าชาวไทพื้ราบ

3. ศาสนาที่นักเรียนนับถือ

() ศาสนาพุทธ

() ศาสนาคริสต์

() นับถือผี

ตอนที่ 2 แบบทดสอบอัตมโนทัศน์

คำชี้แจง ข้อความต่อไปนี้ เป็นข้อความที่อธิบายเกี่ยวกับตนเอง

โปรดอ่านข้อความต่อไปนี้แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องใดช่องหนึ่ง ซึ่งตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว คำตอบของนักเรียนไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด และจะเก็บไว้เป็นความลับใช้เฉพาะในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ฉะนั้นขอให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความเป็นจริงที่สุด และขอให้ตอบทุกข้อด้วย

ข้อความ	จริง	ไม่จริง
(0) ฉันไม่มีความสุข		
(00) ฉันมีเพื่อนมาก		

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ

1. การหาค่าอำนาจจำแนก อภิชาติ ประสารศรี (2534 : 48) นำแบบทดสอบไปทดสอบนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกำแพงเพชรพิทยาคม จำนวน 70 คน วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์แบบไบซีเรียล (Biserial Correlation : r_{b1}) ผลจากการวิเคราะห์แบบทดสอบฉบับนี้มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.20 - 0.69 ซึ่งถือว่ามีความอำนาจจำแนกดีนำไปทดสอบวัดได้

2. การหาค่าความเที่ยง อภิชาติ ประสารศรี (2534 : 48 - 49) ได้นำแบบทดสอบที่วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกแล้วมาหาค่าความเที่ยง โดยใช้วิธีของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson) สูตร KR-21 ผลของการวิเคราะห์แบบทดสอบฉบับนี้ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงเท่ากับ 0.92 นอกจากนี้แล้วยังมีบุคคลอื่น ๆ อีกที่ได้หาความเที่ยงของแบบทดสอบไว้ ได้แก่ จุไรรัตน์ เปรมิขะเรีเยอร์ (2512 : 33) ได้หาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบฉบับเดียวกันด้วยวิธีเดียวกันนี้ กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชายและหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชบพิธและโรงเรียนวัดน้อย จำนวน 60 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.84 ส่วนโอมิโซ (Omizo.1988 : 111) ได้หาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 โดยใช้วิธีทางสถิติแบบเดียวกัน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ 0.78 - 0.93 และเมื่อใช้วิธีการทดสอบซ้ำโดยมีระยะห่างกัน 1 เดือน ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.70 เป็นต้น และผู้วิจัยได้หาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบโดยนำแบบทดสอบอัตโนมัตินำไปทดสอบนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งสมอ จังหวัดเพชรบูรณ์จำนวน 30 คน และ

นำมาหาค่าความเที่ยงโดยใช้วิธีของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) สูตร KR-21 เช่นเดียวกัน ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.8852

3. การหาค่าความตรง โอมิโซ (Omizo. 1988 : 111) ได้วิเคราะห์หาค่าความตรงของแบบทดสอบโดยหาความตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบข้อคำถามและใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบร่วมด้วย ตลอดจนหาความตรงตามสภาพโดยการทดสอบเปรียบเทียบกับแบบประเมินอัตมโนทัศน์ชุดอื่น ๆ พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์ความตรงระหว่าง 0.30 - 0.60

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลเบื้องต้นเพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักเรียนชาวไทยภูเขาชั้นประถมปีที่ 6 ในจังหวัดเพชรบูรณ์ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์
2. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีนักเรียนเป็นชาวไทยภูเขา สังกัดสำนักงานการประถมจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล โดยให้ทางโรงเรียนนัดวันเวลาในการเก็บข้อมูล
3. ผู้วิจัยนำแบบสำรวจและแบบทดสอบไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามวันเวลาดังกล่าวด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 5 วัน ตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2535 ถึงวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2535

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ

2. คะแนนเฉลี่ย (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2528 : 59)

ใช้สูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

3. ความแปรปรวน โดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 150)

$$S^2 = \frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N - 1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ค่าความแปรปรวน

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน กำลังสองของผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูล

4. สถิติที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของคะแนนอัตมโนทัศน์ของตัวแปรสองตัว โดยการคำนวณค่า t ใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 173)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ t	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยของคะแนนอัตมโนทัศน์
$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
S_1^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
N_1	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
N_2	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

5. สถิติที่ใช้ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนอัตมโนทัศน์เมื่อมีตัวแปรมากกว่าสองตัว โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทิศทางเดียวใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 95)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ F	แทน	ค่าการแจกแจงของ F (F -distributions)
MS_B	แทน	ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
MS_W	แทน	ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

6. เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ตรวจสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติโดยวิธีการของเซฟเฟ โดย ใช้สูตร (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 119)

$$S = \sqrt{(K-1)F(\alpha, df_1, df_2)} \sqrt{\frac{MS_w \sum_{j=1}^K (C_j)^2}{n_j}}$$

เมื่อ S แทน ค่าวิกฤติของเซฟเฟ
 K แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่นำมาเปรียบเทียบ
 $F(\alpha, df_1, df_2)$ แทน ค่าเปิดค่า F ในตารางแจกแจงค่า F ที่ มีค่า .05
 MS_w แทน ค่าความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวน ในตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน
 C_j แทน ค่าสัมประสิทธิ์ Contrast ซึ่งจะมีค่าเป็น 1, -1, 1, -1, ...
 N_j แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

7. สถิติสำหรับวิเคราะห์ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ โดยวิธี คูเดอร์-ริชาร์ดสัน สูตร KR-21 (อนันต์ ศรีโสภณ. 2527 : 192)

$$r_{kr} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\bar{X}(n-\bar{X})}{nS_x^2} \right\}$$

เมื่อ r_{kr} แทน ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ
 n แทน จำนวนข้อในแบบทดสอบ
 S_x^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด
 $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนทั้งหมด